

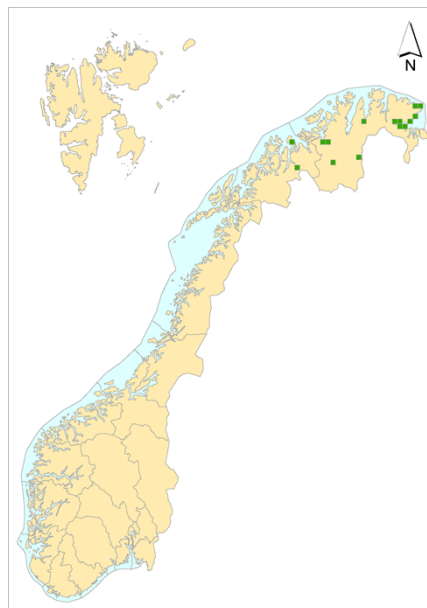
Beslutningsgrunnlag for normansnøkleblom *Primula stricta* var. *obesior* J.Norman

Bakgrunnsinformasjon

Normansnøkleblom er en storblomstret varietet av smalnøkleblom, kjent fra Nord-Troms og Finnmark på flommark og mark med sigevann, hovedsakelig på baserik grunn. Den har få og fragmenterte forekomster, og det er få observasjoner i nyere tid, noe som antyder en markert tilbakegang, samtidig som årsaken til tilbakegangen er ukjent.

Planten vokser på flommark, helt ned i strandsonen i Finnmark, og på mark med sigevann, hovedsakelig på baserik grunn. Arten er knyttet til NiN-typen åpen flomfastmark på kalkrik grus og stein (T18-5).

Varieteten normansnøkleblom (var. *obesior*) skiller seg fra vanlig smalnøkleblom (var. *stricta*) ved bl.a. større blomster og trolig et annet kromosomtall. Den variasjonen som var. *obesior* representerer, er ikke kjent fra hovedområdene for arten *P. stricta* i Canada, Grønland og Sør-Skandinavia. Det kan dreie seg om en nærstående art, heller enn en varietet, men dette er ikke studert nærmere.



Antall individer	-
Antall lokaliteter	10
% europeisk bestand	>50%
% verdens bestand	25-50%

Status

Normansnøkleblom har status sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for arter 2015.

Taksonet forekommer i Nord-Troms (ett funn i Kåfjord i nyere tid) og Finnmark: Alta-området, Lebesby (én observasjon i nyere tid) og sør- og østsida av Varangerhalvøya i Nesseby, Vadsø og Vardø, trolig også på sørsida av

Varangerfjorden på Bugøyneset i Sør-Varanger. Kunnskapen om reell utbredelse er dårlig fordi det er gjort få gjenfunn de senere år, samtidig som tidligere funn er spredt og fragmentert over et veldig stort areal.

Påvirkningsfaktorer

Artsdatabankens liste over påvirkningsfaktorer er benyttet. Følgende påvirkningsfaktorer er viktige for taksonet:

	Påvirkningsfaktor	Utdypende beskrivelse	Tidsrom	Omfang	Styrke
Påvirkningsfaktor 1	Ukjent		Pågående	Ukjent	Langsom, men signifikant, reduksjon (< 20 % over 10 år eller 3 generasjoner)

Mål og nullalternativ

Målet for taksonet er å gå ned én rødlistekategori på Norsk rødliste for arter i 2035, noe som tilsvarer sårbar (VU). For å nå målet må følgende delmål oppfylles:

Mål for arten	Populasjonsegenskap	Målsetting per 2035 (hva må til)	Nullalternativ per 2035
Delmål 1	Antall individer	>250	>250
Delmål 2	Lokaliteter	10	< 10

Kunnskapshull

Prosjekter som vil dekke kunnskapshull hos taksonet:

Prosjekt	Navn	Kategori	Beskrivelse	Innhold
Prosjekt 1	Kartlegging	Artens utbredelse	Kunnskap om taksonets utbredelse er delvis utdatert, og det er behov for systematisk kartlegging.	Normansnøkleblom må ettersøkes i felt for å finne ut om den fortsatt vokser på tidligere kjente lokaliteter, og bestander må stedfestes og arealestimeres.
Prosjekt 2	Overvåking	Påvirkningsfaktorer	Det finnes i dag ingen undersøkelser som viser den reelle bestandsnedgang hos taksonet.	Taksonet må overvåkes på kjente lokaliteter over flere år for å følge bestandsutviklingen.
Prosjekt 3	Genetiske undersøkelser	Taksonomi	Slektskapet til nærstående arter bør avklares.	Molekylære undersøkelser av <i>P. stricta</i> var. <i>obesior</i> , <i>P. stricta</i> var. <i>stricta</i> , <i>P. scandinavica</i> og andre nærstående taksa for å finne slektskapet mellom dem, samt å avklare taksonomisk status til normansnøkleblom.

Tiltak

For å nå delmålene vil følgende tiltak bidra i positiv retning. Tiltakene er beskrevet, og anslag for nåverdien av tiltakskostnader er angitt for perioden fra tiltakene antas igangsatt (2019) og fram til 2035.

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Påvirkningsfaktor	Varighet av tiltak	Nåverdi av tiltakskostnad
Tiltak 1	<i>Ex situ</i> -bevaring	Taksonet bevares <i>ex situ</i> som frø i den nasjonale frøbanken. Det foreslås ikke oppformering i bevaringsbed i denne omgang. Dette avhenger av resultat fra spireforsøk og et eventuelt framtidig behov for <i>in situ</i> -forsterkning (som ikke har så mye for seg dersom det er klimaendringene som er hovedårsaken til en tilbakegang, men som kan være aktuelt dersom utsetting i egnede habitatet blir aktuelt).	Ingen	Engangs med oppfølging	Trolig lave til middels kostnader

Tiltaksanalyse – tiltakspakker

Det er ikke mulig å foreslå tiltakspakker med mer enn 50% måloppnåelse.

Samlet vurdering og anbefalte tiltak

Ingen tiltakspakker er foreslått. I mangel på tiltak som kan gi måloppnåelse, foreslås som innsamling av frø til *ex situ*-bevaring i nasjonal frøbank for å bevare dette taksonet (tiltak 1). Det er svært viktig at taksonet kartlegges for å kvalitetssikre rødliste-vurderinger, samt at noen bestander overvåkes for å finne årsaken til nedgang i bestandsstørrelse og å kunne foreslå tiltak. Videre bør taksonets status og slektskap undersøkes.

Aktuelle virkemidler

Virkemidler i tabellen under er aktuelle for å følge opp kunnskapshull og/eller tiltak beskrevet over (se hoveddokument for beskrivelse av virkemidler).

Nr	Virkemiddel	Tiltak	Beskrivelse	Bidrag til måloppnåelse
----	-------------	--------	-------------	-------------------------

12.2.2	Ny budsjettpost. Miljøforvaltningens driftsmidler.	1	Midler til <i>ex situ</i> -bevaring.	<i>Ex situ</i> -bevaring vil bidra til å bevare arten. Kunnskap om virkningen av skjøtselstiltak kan bidra til å bevare arten.
--------	---	---	--------------------------------------	---

Samlete vurdering og beskrivelse av virkemiddelpakke

De vurderte virkemidlene vil kunne bidra i positiv retning for bevaring av arten, men sannsynlighet for måloppnåelse kan ikke tallfestes.

Det er ikke ført opp påvirkningsfaktorer eller vurdert tiltak som tilsier at prioritert art bør iverksettes som virkemiddel for å ta vare på arten.

Det anbefales at *ex situ*-bevaring og anbefalte prosjekter finansieres ved ny budsjettpost på miljøforvaltningens budsjett.

Nr	Virkemiddel
12.2.2	Ny driftspost - trua natur, Statsbudsjettet 1420/21 og 31 (Miljødir)

Sannsynlighet for måloppnåelse	Ukjent.
--------------------------------	---------

Kostnader	Trolig lave til middels kostnader.
-----------	------------------------------------

Anbefalte prosjekter

Prosjekter som vil dekke identifiserte kunnskapshull hos arten/naturtypen

Prosjekt	Virkemiddel nr.	Virkemiddel
1	12.2.2	Ny budsjettpost. Tiltak til bevaring av trua natur.
2	12.2.2	Ny budsjettpost. Tiltak til bevaring av trua natur.
3	12.2.2	Ny budsjettpost. Tiltak til bevaring av trua natur.